

7. Kaupunkisuunnittelulautakunta

Lautakunnan kokoonpano. Lautakunnan puh.johtajana toimi v. 1973 pääjoht. Ylmeri Runko sekä jäseninä olivat kauppat.maist. Carl Johan Adolffson, valt.kand. Timo Honkala, tstopääll. Jouko Kajanoja, oikeustiet. Iis. Pentti Kivinen, varat. Lauri Nordberg, arkkit. Tauno Salo, yhteiskuntatiet. maist. Antti Viinikka ja toimitt. Jutta Zilliacus (18.1. 35 §). Varapuh.johtajaksi valittiin jäsen Kivinen (1.2. 144 §).

Liikennejaostoon valittiin kertomusvuodeksi jäsenet Honkala, Kajanoja, Nordberg, Salo ja Zilliacus (18.1. 37 §). Jaoston puh.johtajaksi valittiin jäsen Salo ja varapuh.johtajaksi jäsen Nordberg (1.2. 145 §, Lj. 13.2. 8 §).

Kaupunginhallituksen edustajana sekä lautakunnassa että liikennejaostossa toimi kaup.suunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apul.kaup.joht. Aatto Väyrynen (khs 15.1. 157 §).

Lautakunnan ja jaoston kokoukset. Lautakunnalla oli kertomusvuonna 54 ja liikennejaostolla 16 kokousta. Lautakunnan pöytäkirjojen pykäläluku oli 1 568 ja liikennejaoston 69. Lautakunnalle saapuneiden kirjeiden lukumäärä oli 647.

Tilapäiset jaostot. Lautakunta asetti kertomusvuonna keskuudestaan Kaivokadun metroaseman vaihtoehtojen valintaa valmistelevan tp. jaoston, jonka puh.johtajana toimi Runko ja jäsenenä Honkala (8.3. 315 §) sekä valitsi keskuudestaan kertomusvuodeksi yleiskaava- jaoston puh.johtajaksi Adolffsonin ja jäseniksi Honkalan ja Viinikan (5.5. 610 §).

Viraston päällikön ja kansliastoson toimialaan kuuluvat asiat

Ratkaisemattomien asioiden luettelo. Luettelot lautakunnan diaariin ennen 1.7.1972 merkityistä vielä 25.1. 1973 ratkaisematta olleista asioista sekä ennen 31.12.

1972 merkityistä ja 16.8.1973 ratkaisemattomista asioista tarkastettiin (25.1. 101 §, 16.8. 930 §).

Päätökset. Lautakunnan kertomusvuonna tekemät päätökset koskivat mm. seuraavia asioita:

- Itäkeskus: kaavaruhkosuunnittelun ohjeet (28.8. 951 §), kaavarunkoluonnos ja aloituskorttelin asemakaavaluonnos (20.9. 1058 §), kaavarunkoehdotuksen esittäminen ensimmäisen asteen yleiskaavana (22.11. 1357 §)
- kantakaupungin osayleiskaavaehdotus: asumisen, julkisen palvelutoiminnan ja teknisen huollon, rakennussuojelun ja elinkeinotoiminnan erityisperustelujen osalta (21.6. 723 §, 23.8. 953 §, 30.8. 971 §, 8.11. 1310 §, 20.12. 1500 §)
- kantakaupungin osayleiskaavatyö: maankäytön tilanvarausuunnitelman sitovat rakennushankkeet (25.1. 102 §) ja liikenteen tilanvarausten jatkotyösuositukset ja niiden tarkistaminen (25.1. 103 §)
- kaupunkisuunnitteluviraston toimintasuunnitelmien hyväksyminen (8.3. 303 §, 26.4. 543 , 544 §, 30.8. 972 §) ja toiminnan tavoitteet vuodeksi 1974 (13.12. 1479 §)
- Puotinharjun ja Myllypuron välisen alueen suunnittelun lähtökohdat ja kaavarunkosuunnitelmat (5.4. 432 §, 26.4. 545 §)
- v. 1974 talousarvioehdotuksen henkilökuntaliite (3.5. 578 §) sekä varsinaiset tulot ja menot (31.5. 666 §)
- yleiskaavan jatkotyössä tarkistettavat tilankäyttösuunnitelmat v:lle 1985 (26.6. 746 §).

Lautakunnan käyttövaroista päätettiin suorittaa mm. lautakunnan ja kaupunkisuunnitteluviraston edustajien osallistumisesta lukuisiin erilaisiin koulutustilaisuuksiin yms. aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi lautakunta päätti tehdä eräitä osamäärärahojen jakoa koskevia muutoksia (18.1. 65 §, 24.5. 657 §, 29.11. 1414 §), esittää kaupunginhallitukselle eräiden määrärahojen käyttämättä jääneen osan siirtämisestä v:lle 1973 (25.1. 118 §) sekä eräiden saatavien poistamista

7. Kaupunkisuunnittelulautakunta

ja anoa eräiden tilien ylitysoikeuksia (4.10. 1152 \$, 24.5. 659 \$, 27.9. 1111 \$, 17.11. 1352 \$).

Esitykset. Lautakunta teki kertomusvuonna kaupunginhallitukselle mm. seuraavia asioita koskevat esitykset:

- kurssit, opintomatkat ym.: opintomatkarahan myöntäminen neljälle kaup.suunnitteluviraston työntekijälle (22.2. 255 \$), lautakunnan jäsenen lähettäminen koulutustilaisuuteen Joensuuhun (24.5. 654 \$), sekä yht. 27 henkilön lähettäminen ulkomaille erilaisille kursseille, kongresseihin, kokouksiin ym. (25.1. 120 \$, 1.3. 285 \$, 15.3. 348, 349 \$, 22.3. 380 \$, 12.4. 485 \$, 19.4. 521 \$, 1.8. 800 \$, 9.8. 881 \$, 16.8. 932 \$, 30.8. 979 \$)
- Länsi-Pasilan saneeraukseen liittyvät toimenpiteet (9.8. 868 \$)
- toimenpiteisiin ryhtyminen Itäkeskuksen yleiskaavaehdotuksen hyväksymiseksi ensimmäisen asteen yleiskaavana (5.12. 1439 \$)
- Kaupunkiliiton ansiomerkin myöntäminen (22.2. 248 \$).

Lausunnot. Kaupunginhallitukselle annetut lausunnot koskivat mm. seuraavia asioita:

- Hanasaaren voimalaitokseen liittyvä ilmansuojelu (7.6. 681 \$)
- Helsingin seutukaavaliiton laatima alustava vaihekaavaluonnos (18.10. 1202 \$)
- Hernesaaren kaakkoisrantaan rajoittuvan vesialueen rakentaminen asuntoalueeksi (22.3. 368 \$)
- Itä-Pasilan jalankulkualueiden visuaalinen suunnittelu (30.8. 978 \$)
- Kamppi-Puotinharju metroradan jatkaminen Vesilaan (18.1. 44 \$, 24.5. 640 \$)
- lasten päivähoitokomitean mietintö (15.2. 218 \$)
- metrovarikon yleissuunnitelma (5.4. 433 \$)
- Myllypuron kouluolot ja lisäalueen suunnittelu (11.10. 1167 \$)
- piilokonttoristumiskomitean mietintö (25.10. 1236 \$)
- rakennusjärjestyksen uudistamiskomitean osamietintö I ja II (2.8. 827, 828 \$)
- vuositilintarkastajien v:n 1972 kertomus (1.8. 783 \$)
- yhteistyötoimikunnan käsiteltäväksi saatettavat suunnitelmat (1.11. 1271 \$).

Lautakunta antoi lausuntoja myös mm. seuraavista valtuustoaloitteista:

- Helsingin viherkaavan laatiminen (17.5. 616 \$)
- Itäisen aluekeskuksen nykyinen suunnittelutilanne ja rakentamisajotus (18.1. 45 \$)
- Katajanokan korttelin n:o 138 rakennusten säilyttäminen ja hankkiminen kaupungin omistukseen (15.3. 336, 337 \$)
- kunnallisen palvelukeskuksen rakentaminen Alppi-

lan - Kallion keskuksen (14.6. 696 \$)

- lautakunnan velvoittaminen noudattamaan valtuutettujen enemmistön ilmaisemia kannanottoja (27.9. 1103 \$)
- liikenneturvallisuuden tehostaminen (24.5. 641 \$)
- liikuntaesteisten tarpeet rakennustuotannossa ja rakennuslupa-asioita käsiteltäessä (15.2. 217 \$)
- luettelon laatiminen säilytettävistä rakennuksista (13.9. 1037 \$)
- Messuhallin tuleva käyttö (7.6. 682 \$)
- Sörnäisten rantatien säilyttäminen (16.8. 915 \$).
- Uunisaaren ja mantereen väliset liikenneyhteydet (1.2. 147 \$).

Muille kaupungin elimille lautakunta antoi mm. seuraavat lausunnot:

- urheilu- ja ulkoilulautakunnalle Myllypuron urheilupuiston maankäyttömallista (18.1. 43 \$)
- metrotoimikunnalle Kaivokadun metroasemavaihtoehtojen inventointiselvityksestä (17.5. 615 \$), Puotinharjun metroaseman esiluonnossuunnitelmasta (23.8. 952 \$) ja länsisektorin esisuunnitelmasta osuudella Kamppi–Lauttasaari (11.10. 1165 \$)
- rakentamisohjelmatoimikunnalle Helsingin asuntotuotanto-ohjelmasta 1974–1978 (18.10. 1201 \$) ja saneeraustarkastelusta 1974–1983 (13.12. 1478 \$).

Asemakaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat

Päätökset. Lautakunnan kertomusvuonna tekemät tärkeimmät päätökset koskivat mm. seuraavia asioita:

- Alppiharju (12. kaup.osa): kortt. 358, 359 ja 347 alustavat korttelisuunnitelmaluonnokset (26.4. 555 \$)
- Etelä-Kaarela, Kannelmäki: kortt. 33156–33168 asemakaavaluonnokset (29.3. 404 \$)
- Haaga: kortt. 29175–29179 sekä 29170–29173 lopullisen asemakaavaehdotuksen laatimisen pohjaksi tuleva asemakaavaluonnos (9.8. 876 \$, 27.9. 1110 \$)
- Kamppi: kaavarungon 2. vaiheen jatkotyössä noudatettavat ohjeet ja suunnittelun jatkotyöohjeet, sekä kaavarunkosuunnitelman käsittelyjärjestys (4.1. 8 \$, 20.9. 1066 \$, 20.12. 1509 \$).
- Kannelmäki: osayleiskaavan korttelin n:o 47 jatkosuunnittelussa noudatettavat vaihtoehdot sekä keskustan kaavoituksen jatkosuunnittelussa käytettävät vaihtoehdot (1.3. 272 \$, 13.9. 1039 \$)
- kantakaupunkiosayleiskaavan käsittely- ja päätöksentekomenettely (31.5. 664 \$)
- Katajanokka: alueen jatkosuunnittelun työohjelma (1.2. 150 \$)
- Kumpula: projektialueen jatkosuunnitteluohjelma sekä moottorihotellin sijoittamismahdollisuudet

7. Kaupunkisuunnittelulautakunta

- Intiankadun, Kumpulantien ja Kustaa Vaasan tien rajoittamalle alueelle (6.9. 999 §, 29.12. 1554 §)
- Laajasalo, Yliskylä: Koirasaaren-, Laajasalon- ja Reiherintien rajaaman ns. keskeisen kolmien asemakaavaehdotuksen pohjaksi tuleva vaihtoehto (11.10. 1179 §)
 - Latokartanontien linjausvaihtoehdot välillä Vilppulantie - Seppämestariintie (28.6. 754 §)
 - Lauttasaaren Vattuniemen teollisuusalueeseen jatkosuunnitteluvaihtoehdot (18.10. 1206 §)
 - Malmi: aluekeskuksen läheisten asuinvaltaisten alueiden suunnitteluperiaatteet ja kaavarunkosuunnitelman loppuraportti sekä ns. testialueelle laadittavan lopullisen asemakaavan muutosehdotuksen pohjaksi tulevat aluettaiset kerrosalamäärät (29.3. 402 §, 11.10. 1173 §, 8.11. 1316 §) ja jatkosuunnittelun sekä asukastoimikunnan ja hallintokuntien kanssa käytävien neuvottelujen pohjaksi valittava Malmin sairaalan ja siihen liittyvän asuntoalueen maankäyttövaihtoehto (22.11. 1362 §)
 - Maununnevan pientaloalueen lopullisen asemakaavan laatimisen tuleva asemakaavaluonnos (16.8. 922 §)
 - Mellunmäen pohjoisosan lopullisen asemakaavan muutosehdotuksen laatimisen pohjaksi tuleva asemakaavan muutosluonnos (20.9. 1068 §)
 - Pikku-Huopalahden projektialueen jatkosuunnitteluohjelma (6.9. 999 §)
 - Pohjois-Haaga: osayleiskaavan korttelin n:o 8 asemakaavaluonnos kortt. n:o 11 jatkosuunnittelun pohjaksi tuleva vaihtoehto sekä asemakeskuksen kortteleiden n:o 29178–29185 lopullisen asemakaavan laatimisen pohjaksi tuleva asemakaavaluonnos (29.3. 405 §, 5.4. 440 §, 15.11. 1339 §)
 - Puistola: jatkotyön pohjaksi tuleva asemanseudun tarkistettu kaavarunko, lopullisen asemakaavaehdotuksen laatimisen pohjaksi tuleva aloituskortteleiden asemakaavaluonnos sekä asemakaavoituksen ja toteutussuunnittelun ohjeeksi tuleva asemanseudun kerrostaloalueen vihersuunnitelma (25.1. 110 §, 1.3. 273 §, 4.10. 1142 §)
 - Pukinmäki: korttelin 37025 sekä osien kortteleista 37023, 37026 ja 37027 sekä niihin liittyvien katu- ja puistoalueiden lopullisen asemakaavan laatimisen pohjaksi tulevat asemakaava- ja asemakaavan muutosluonnokset (19.4. 505 §)
 - Savelan alueen alustavan asemakaavaluonnoksen jatkotyötä varten annettavat ohjeet (20.9. 1067 §)
 - Taka-Töölö: korttelien n:o 492, 494, 499 ja 500 alustavat korttelisuunnittelmaluonnokset ja asemakaavan muutosluonnokset (22.2. 246 §)
 - Ullanlinna: kortt. n:o 108 ohjeellinen korttelisuunnitelma (29.12. 1542 §) ja kortt. 129 korttelisuunnitelmaehdotus (4.10. 1145 §)
 - Vartioharjun alueen kaavarunkotyön suunnitteluohjelma ja siihen liittyvät jatkotyöperiaatteet (15.11. 1340 §)

- Vuosaaren eteläosan osa-alueen I lopullisen asemakaavan muutosehdotuksen pohjaksi tuleva asemakaavaluonnos (8.11. 1319 §).

Esitykset. Lautakunta päätti lähettää kaupunginhallitukselle seuraavat ehdotukset puoltaen niiden hyväksymistä:

- asemakaavaehdotukset: Etelä-Kaarela-Kannelmäki, kortt. 33179 (22.2. 244 §), Haaga, Pohjois-Haaga kortt. 29164–29169 ja 29175–29177 (15.2. 219 §, 11.10. 1175 §), Suutarila kortt. 40100–40113 ja 40122–40127 (5.4. 439 §, 25.10. 1241 §), Viikki, Latokartano kortt. 36200–36201 katu- ja puistoalueet (1.11. 1304 §) ja Vuosaari kortt. 54037–54043 (ns. Broändan alue (20.9. 1069 §)
- asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotukset: Etelä-Kaarela, Kannelmäki kortt. 33148–33149 ja 33156–33168 ja puistoalue (25.1. 112 §, 26.4. 557 §), Laajasalo-Yliskylä kortt. 49002 tontin n:o 2 viereinen vesialueen asemakaavaehdotus ja kortt. 49002 ja tontin n:o 1 sekä viereisen katu- ja vesialueen asemakaavan muutosehdotus (3.5. 585 §), Länsisatama-Ruoholahti (20. kaup.osa) kortt. 784 tontti n:o 4 (25.1. 140 §) sekä Pukinmäki kortt. 37001 ja 37025 sekä osan kortt. 37023 ja 37026 sekä niihin liittyvien katu-, pysäköimis- ja puistoalueiden asemakaavan muutosehdotus sekä osan kortteleita 37045 ja 37046 asemakaavaehdotus (11.10. 1176 §).

Lautakunta teki lisäksi lukuisia muita asemakaavan muutosehdotuksia

- kortteleiden korkeussuhteet: khlle esitettiin mm. eräiden kortteleiden rakennuskiellon jatkamista, kortteleiden korkeustasojen vahvistamista ja niiden muutoksia.

Lausunnot. Lautakunta antoi kertomusvuonna kaupunginhallitukselle lausunnon mm. seuraavista asioista:

- alueet: ampumarata-alueen vuokraaminen (1.8. 820 §), Kalliassa (11. kaup.osa) kortt. 319 Porthaninkadun ja IV linjan kulmauksessa olevan osan käyttäminen lasten päivähoitolaitoksen ulkoilualueena (22.11. 1393 §), Pihlajamäen kortt. 38024 tontin 1 ja kortt. 38023 välissä sijaitsevan pysäköintialueen muuttaminen puistoksi (27.9. 1124 §), Sipoon kunnassa sijaitsevien metsäalueiden ja eräiden Munkkiniemen asutokkerrostalotonttien vaihtaminen (5.1. 11 §), Pohjois-Haagan eräiden puistoalueiden kunnostaminen ja jalankulkuteiden rakentaminen (5.1. 32 §)
- asemakaavat: Oulunkylä, Patola (28. kaup.osa), urheilu- ja puistoalueen asemakaava- ja asemakaavan muutosehdotus n:o 6962 (8.2. 194 §)
- Hämeentien oikaisu: khsn ja kvstön toimivaltasuh-

7. Kaupunkisuunnittelulautakunta

- teita koskeva kirje ja valtuustoaloite (26.4. 556 §, 2.8. 844 §)
- jalankulkuliikenne: Esplanadin jalankulkujärjestelyt ja yhteyden järjestäminen Finlandia-talolta Kaupunginteatterin seudulta Kallioon (25.1. 136 §, 22.2. 242 §)
 - jätevedet ja jätteet: kaupungin jätevesien poistotunne-lijärjestelmän hyväksyminen ja päätöksen tekeminen tunne-lijärjestelmän toteuttamisesta sekä lupahakemuksen lähettäminen Länsi-Suomen vesioi-keudelle järjestelmän merenalaisen osien rakenta- miseksi (14.6. 718 §) sekä jätevuoren sijoittaminen Vanhankaupunginlahden itäosaan (19.4. 507 §)
 - Kastiankatien rakentaminen (14.6. 720 §)
 - Kaunissaaren ulkoilualan yleissuunnitelma (14.6. 715 §)
 - koulutilojen lisääminen Jakomäessä (18.1. 72 §)
 - kunnallistekniikan toteuttaminen MATaPaPu-alu- eella (1.3. 276 §)
 - maistraatti: toisen varamiehen määrääminen asema- kaava- ja rakennusasioita varten (18.1. 73 §)
 - piirustusten hyväksyminen, **luonnospiirustukset**: Kannelmäen ja Pohjois-Haagan asema (1.8. 819 §, 19.4. 506 §), Kampin metroaseman ja Malminkar- tanon asema sekä Meilahden taidekokoelma (8.11. 1317, 1318 §, 8.3. 333 §) ja sähkölaitoksen kanta- kaupungin piirikeskus (12.4. 487 §), **luonno- ja pääpiirustukset**: Hakaniemen ja Sörnäisten metro- asema (19.4. 504 §), **piirustukset**: Hiihtäjätien metroasema seudun sadeviitunneli (27.9. 1130 §), **pääpiirustukset**: Hanasaaren B-voimalaitos II rak. vaihe, kaupunginpuutarhan uusittavien kasvihuo- neiden II vaihe (8.11. 1326 §, 2.8. 846 §), Kannel- mäen ja Pohjois-Haagan asemat, Kulosaaren, Siilitien ja Hiihtäjätien metroasemat, metron ulkoalu- een sähkösyöttöasemat (Kalasatama, Kulosaari ja Siilitie) sekä Tiillimäen kalliosuojan laajennusosa (25.10. 1254–1256 §, 7.11. 1353, 1354 §, 5.4. 467 §, 9.8. 902 §) sekä **yleispiirustukset**: Itä-Pasi- laan rakennettava rautatietunneli sekä metrovari- kon koetusraiteen linjaus, korkeusasema ja betoni- tunneli (22.3. 386 §, 8.11. 1334 §)
 - poikkeusluvut: ikkunattomat työhuoneet (11.10. 1195 §)
 - rakentaminen: vuokra-asuntojen rakentaminen Tuomarinkylän alueelle (2.8. 847 §), väestönsuojan rakentaminen Pasilaan kortti. 17019 (27.9. 1129 §)
 - rakennusten ym. suojeleminen Eiran (6. kaup.osa) kort- telissa 226 olevalla tontilla n:o 6 sijaitsevan raken- nuksen ja rakennusosien suojeleminen, Katajano- kan (8. kaup.osa) korttelissa 138 sijaitsevien tiili- makasiinien säilyttäminen ja hankkiminen kaupun- gin omistukseen sekä I maailmansodan aikaisten linnoituslaitteiden suojeleminen ja huomiointi ottaminen kaavoituksessa (25.1. 113 §, 15.3. 338 §, 23.8. 955 §)
 - rautatiet: Martinlaakson rautatien aiheuttamat hai- tat (15.3. 361 §)
 - ravintola-alueen sijoittaminen Kauppatorin ran- taan (3.5. 591 §)
 - ruoppaaminen: Porolahden rantojen ruoppaus (16.8. 946 §)
 - sillat: Keravanjoen yli Suutarilassa Sateenkaaren- tieltä Kotipolulle johtavan sillan rakentaminen (29.3. 426 §)
 - suunnitelmat: Länsisataman varistorakennusten L5, L6 ja L7 raidesuunnitelma (8.11. 1327 §), Kaunissaaren ulkoilualan yleissuunnitelma sekä Suokadun jatkeen ylikulkusillan ja ns. Veruritunne- lin yleissuunnitelma Pasila-Metsälä yhdystiellä (14.6. 715 §, 5.1. 28 §)
 - taideteoksen sijoittaminen Tammasaaren laiturin lähelle Ruoholahteen (8.2. 195 §)
 - tontin käyttötarkoituksen muuttaminen, Sörnäi- nen (10. kaup.osa) kortti. 284 tontti n:o 7 (8.3. 332 §)
 - valtuustoaloitteet: Itäväylä nimen muuttaminen Ystäväyden väyläksi ja Hämeentien oikaisuunni- telman vastustaminen kortti. 358 kohdalla (29.11. 1411 §, 26.4. 556 §)
 - varistorakennukset: raidejärjestelyt Jätkäsaarella rakennuksissa L5 ja L6 sekä Länsisatamassa L5, L6 ja L7 (18.1. 74 §, 8.11. 1327 §)
 - öljyvahinkojen estämiseksi polttoaineosuuskunna- ta vaadittavat toimenpiteet Herttoniemen satama- alueella (25.1. 137 §)
 - vesijohtojen rakentaminen Riimusauvantien, Seu- lastentien ja Vesimiehentien varrella oleviin omako- titaloihin (15.3. 357 §)
- Lisäksi lautakunta antoi lausuntoja asemakaava- ja sen muutosehdotuksia koskevista lausunnoista, huomau- tuksista, muistutuksista ja valituksista, poikkeuslupa- hakemuksista, maantie- ja jalankulkusilltojen alikäytävien, puhdistus- ym. laitosten piirustuksista, katupii- rustuksista, viemärisuunnitelmien vahvistamisista sekä vuokraoikeuksien jatkamisista koskevista anomuksista.
- Muista lautakunnan kertomusvuonna antamista lau- sunnoista mainittakoon:
- Enso Gutzeit Oy:lle annettu lausunto Vuosaaren ns. Kortlahden (Kortvik) alueen maankäytöstä (15.3. 342 §)
 - kiinteistöviraston tonttiosastolle lausunto SVUL:n toimitaloa varten tehdystä tonttiantomuksesta sekä Vaskiniemen saunan laajennuksesta Lauttasaarassa (13.9. 1038 §, 8.11. 1329 §)
 - urheilu- ja ulkoiluvirastolle sekä venekerhoille lau- suntoja lukuisista venesatamasuunnitelmista.

Yleiskaavaosaston toimialaan kuuluvat asiat

Päätökset. Lautakunnan kertomusvuonna tekemät päätökset koskivat mm. seuraavia asioita:

7. Kaupunkisuunnittelulautakunta

- Herttoniemen teollisuus- ja satama-alueen kaavarunkotyön alustava ohjelma sekä Suutarilan ja Tapanilan kaavarunkotyön ohjelma (20.12. 1503 §, 29.11. 1405 §, 23.8. 957 §)
- saneeraus suunnitelma (15.3. 339 §, 29.11. 1404 §)

Lautakunta päätti myös eräistä v. 1973 talousarvion tilin alamomenttien välisistä siirroista (7.6. 684 §).

Lausunnot. Kaupunginhallitukselle annettiin lausuntoja mm. seuraavista asioista:

- suomenkielisen peruskoulun piirijako ja toimintapisteet (18.1. 49 §)
- Vantaan kauppalat: Rajakylän ja kaksi Länsimäen asemakaavaehdotusta osalle Länsisalmen kylää, sekä Ylästön alueen asemakaavarunko (4.10. 1146 §, 15.3. 341 §, 1.2. 148 §).

Liikennesuunnitteluosaston toimialaan kuuluvat asiat

Päätökset. Lautakunta päätti kertomusvuonna mm. seuraavista asioista:

- Aleksanterinkadun ja Mariankadun risteys: raitiovaunuliikenteen järjestely (13.12. 1492 §)
- esikaupunkialueen autopaikkannormit (22.11. 1361 §)
- joukkoliikenteen palvelutasotutkimuksen mielipidekyselyn vastausalittiuden lisääminen (30.8. 988 §)
- Helsinginkatu: suojakaiteiden asentaminen rautatiesillan kohdalla siltapilareiden jatkeiksi (17.5. 633 §)
- kantakaupungin julkisen pintaliikenteen parantaminen Kampille suuntautuvan länsisektorin linja-autoliikenteen osalta (26.4. 552 §)
- liikennevalo järjestelmän I rakennusvaiheen laitteiden hankintasopimuksen tekeminen (26.4. 551 §)
- MaTaPuPu-alueen pääkatuverkon kehittämissuunnitelman 1985 mennessä (19.4. 500 §)
- Oulunkylän aseman ja sen ympäristön järjestelyt (19.4. 498 §)
- Puistolantien aseman ja sen ympäristön liikennejärjestelyt (5.4. 437 §)
- pysäköintimittareiden hankkiminen (12.4. 477 §)
- Rastilan leirintäalueen liittymän uudelleen järjestelyt (15.3. 351 §)
- Ruoholahden liikenteen yleissuunnitelman jatkosuunnittelun pohjana käytettävä vaihtoehto (15.11. 1345 §)
- Sörnäisten rantatien ja Junatien välisen ajoyhteyden järjestely (30.8. 976 §)
- työryhmän perustaminen rakennustöiden aikaisia liikennejärjestelyjä koskevien ohjeiden laatimista varten (25.1. 125 §)
- Vihdintien ja Kaupuntien risteys: jalankulku- ja

pyörätie sekä ryhmityskaista- ja pysäkkilevennysohjelmat (17.5. 632 §)

- yksityisen paikallisliikenteen linja-autopysäkkien perustaminen Kehä I:lle (27.9. 1115 §).

Lisäksi päätettiin lukuisista pienistä liikennejärjestelyistä, liikenteen sujuvuudesta ja liikenneturvallisuutta lisäävistä ohjaustoimenpiteistä sekä tilapäisistä liikenne- rajoituksista.

Esitykset. Kaupunginhallitukselle tehtiin kertomusvuonna esityksiä mm. seuraavista asioista:

- Bulevardin läpiajon kieltävän kokeilun jatkaminen (29.12. 1566 §)
- etuajo-oikeus: kumoaminen Vanhalla Porvoontiellä Suurmetsäntien risteyskohdalla sekä Linnanrakentajantien määrittäminen etuajo-oikeutetuksi Hitsaajankadun risteyksessä (1.11. 1295 §, 15.2. 228 §)
- Finlandia-talo - Kallio, kevyen liikenteen väylän rakentaminen (22.2. 239 §)
- Itäkatu - Radanvarsitie yleissuunnitelma välillä Suurmetsäntie - Latokartanon tie (29.12. 1548 §)
- Kaivokatu, raitiovaunukorokkeiden itäpäässä olevien portaiden betonikaiteiden korvaaminen keveillä kaiderakenteilla (13.9. 1054 §)
- Kehätien yleissuunnitelma välillä Pukimäki-Espoon raja (22.2. 238 §)
- Keskuspuisto: ulkoilureitin rakentaminen välillä Vannetie-Pakilantie (18.10. 1221 §)
- Kirkonkyläntie, jalkakäytävän ja polkupyörätien rakentaminen välillä Suutarinkyläntie - Tapanilantie (25.1. 132 §)
- Lahdentie, liittymän rakentaminen Pihlajamäen kohdalle (25.1. 108 §)
- Leppäsuon alueen pysäköinti- ja huoltoasemajärjestelyt (18.10. 1205 §)
- liikennejärjestelykokeilun jatkaminen Etelärannassa (14.6. 712 §)
- liikennejärjestelyt: Etupellontiellä ja Klaukkalan- tiellä, Hiihtäjäntiellä metroaseman rakennustyön aikana, Kaupintie välillä Vihdintie-Näyttelijäntie, Kehä I:n ja Kantelettarentien liittymän ympäristössä (2.8. 863 §, 29.11. 1431 §, 17.5. 630 §, 22.3. 374 §), Laajalahdentien ja Professorintien kevyt liikenne, linja-autoasemalla korttelin 192 rakentamisen takia, Messukentän ja Pirkkolan urheilupuiston alueella (27.9. 1121 §, 14.6. 699 §, 5.12. 1445 §, 8.2. 207 §) sekä Pohjoisrannassa, Merihaan alueella ja Sörnäisten rantatiellä, Turunlinnan tien jatkeella Savonkadulla sekä Viipurinkadulla välillä Savonkatu-Porvoonkatu (5.12. 1443 §, 20.9. 1063 §, 5.4. 435, 436 §)
- Martinlaakson radan erillisen kevyen liikenteen alkukulkujen tarkentaminen (17.5. 631 §)
- Lyypekinlaiturin pysäköintijärjestelyt (6.9. 1013 §)

7. Kaupunkisuunnittelulautakunta

- Niemenmäestä Ruskeasuolle kulkevan yhdistysreit-
tin parantaminen (11.10. 1190 §)
- nopeusrajoitukset: alemman alueellisen nopeusra-
joituksen käyttämisen kokeilu Pakilan ja Etelä-Haa-
gan alueilla (8.11. 1315 §)
- Nurmijärventie: kehotus yl. töiden Ikille meluvallien
rakentamisestavälille Muurimestarintie-Pirkkolantie
(2.8. 835 §)
- Pirkkolantie: kevyen liikenteen sillan rakentaminen
tien yli Maunulan uurnahautausmaan kohdalla
(25.1. 124 §)
- Puistolan aloituskorttelin liikenneyhteyksien järjes-
täminen (26.4. 550 §)
- pysäköinti: pysäköintimaksujen määrääminen ja
vuoropysäköintijärjestelmän käytäntöön ottaminen
(4.1. 4, 5 §)
- Valimon seisakkeen säilyttäminen ja jalankulkutun-
nelin rakentaminen (29.3. 400 §)
- Vantaanjoen länsirannan ulkoiluraitteja ja niihin
liittyviä siltoja koskevat suunnitelmat (16.8. 918 §)
- Tuusulantie: jalankulku- ja pyörätien rakentaminen
Maunulan kohdalla (30.8. 982 §)
- Viikintien parantaminen välillä Hämeentie-Pihlajis-
tontie (25.1. 109 §).

Lisäksi lautakunta teki taloussuunnittelutoimikunnalle
esityksen kulkulaitosjärjestelmän pitkän tähtäyksen ta-
loussuunnitelmasta vuosille 1974—1983 (4.1. 6 §).

Lautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle myös
eräitä v. 1973 tilejä koskevia ylitysoikeusanomuksia
(4.10. 1154 §, 25.10. 1265 §, 22.11. 1388 §) sekä lii-
kenteen laskenta ja tutkimusmäärärahan käyttämättä
jääneen osan siirtämistä v:lle 1974 käytettäväksi aku-
peräiseen tarkoitukseensa (20.12. 1531 §).

Lausunnot. Kaupunginhallitukselle annettiin kerto-
musvuonna lausuntoja mm. seuraavista asioista:

- Alkutie: liikenneturvallisuuden parantaminen välil-
lä Pakilantie-Tuusulantie (1.8. 789 §)
- autottoman vapun järjestäminen ydinkeskustassa
(29.3. 420 §)
- avustusanomus: Liikennepoliittinen Yhdistys
Enemmistö ry. (1.8. 803 §)
- Eliel Saarisen tie, alikulkusillan yleispiirustukset
(14.6. 709 §)
- Elontien liikenne (25.1. 127 §)
- Erottaja: jonotuskaiteiden rakentaminen (20.12.
1523 §)
- Finlandia-talo - Kallio, kevyen liikenteen väylän ra-
kentaminen (22.11. 1386 §)
- Helsingin ohikulkutien parantaminen välillä Ver-
miehenkylä - Tikkurila (27.9. 1108 §)
- Huopalahden asemajärjestelyt: Angervotien ja
Kauppalantien alkutunnelien sekä Eliel Saarisen-
tien alikulkutunnelin yleispiirustukset (14.6.709 §)
- Jakomäen pohjoisosan joukkoliikenne (1.8. 813,
814 §)
- joukkoliikennekokeilu pääkaupunkiseudulla, parla-
mentaarisen liikennekomitan ehdotus (23.8. 959 §)
- kansainvälisten pääteiden opastus kaupungin alu-
eella (1.2. 167 §)
- kantakaupunki: julkisen pintaliikenteen parantami-
nen Kampille suuntautuvan länsisektorin linja-auto-
liikenteen osalta (28.6. 753 §)
- Kaupintie-Muurimestarintie -nimisen paikallistien
n:o 11447 osien lakkauttaminen yleistienä (30.8.
989 §)
- Kauppalantie, linja-autokaistan avaaminen, valtuu-
tettujen kirje (11.10. 1172 §)
- Kehä I:n ja Rusthollarintien eritasoliittymän vaih-
toehtoiset ratkaisut (5.12. 1442 §)
- kolariauton näytteillepanosta saadut ulkomaiset
kokemukset (13.12. 1481 §)
- Konala-Frihers: jalankulku- ja pyörätien rakentami-
nen (27.9. 1109 §)
- Laajasalo: ajoradan rakentaminen linja-autoliiken-
nettä varten Ilomäentien ja Marunakujan välillä
(9.8. 874 §)
- Lahden moottoritien parantaminen välillä Koske-
lantie-Viikki (18.10. 1222 §)
- liikennejärjestelyt: Aseesepän-, Metsälän- ja Niitty-
lätien sekä Niittylänpolun liittymässä, Galoniuk-
senkadulla, Estetiellä, Hanasaaressa ja Helsinginka-
dulla (2.8. 862 §, 20.12. 1505, 1506 §, 11.10.
1189 §, 2.8. 837 §, 22.2. 237 §) sekä Huopalahden
asemalla, Jakomäen-Mellunkylän ja Vuosaaren pai-
kallisteiden (Naulakalliontie ja Niinisaarentie) muo-
dostamalla risteysalueella, Koivikkotiellä, Metsälän
alueella, Rikhard Nymanin tiellä ja Sylvesterintiellä
(29.3. 418 §, 20.12. 1525 §, 27.9. 1107 §, 9.8.
899 §, 20.9. 1062 §)
- liikennemerkkipäätöksen osittaisuudistus (5.12.
1446 §)
- liikenneyhteyksien järjestäminen, parantaminen:
Hakuninmaan länsiosan omakotialueella, Hanasa-
aressa, Maununnevalta Muurimestarintielle, Pirkko-
lan urheilupuistossa ja Maununnevalta sekä Suutaril-
lassa (13.12. 1495 §, 22.3. 388 §, 15.2. 231 §, 2.8.
836, 852 §)
- liikenneturvallisuus: hinattavat laitteet (9.8.
886 §), parantaminen Pohjois-Haagassa Näyttelijän-
tiellä (5.12. 1463 §)
- metro: tunneliosuuden Siltavuori-Kamppi linjauk-
sen ja korkeusaseman sekä Siltasalmen puhallinkui-
lun suunnitelmien hyväksyminen (29.3. 399 §)
- Munkkisaari:katu- ja laiturialueen aitaaminen
(20.9. 1090 §)
- Männikkötien jalankulkujärjestelyt (26.4. 570 §)
- Nordenskiöldinkadulta Käpylään johtavan paikal-
listien lakkauttaminen välillä Pasilankatu-Käpylä
(22.3. 395 §)
- Pasila: kävelytien rakentaminen matkustaja-asemal-

7. Kaupunkisuunnittelulautakunta

- ta TV-keskuksen liittymään (1.2. 165 §), Pasila-Metsälän yhdystielle rakennettavan ylikulkusillan yleissuunnitelma (27.9. 1117 §)
- Puotila eritasoliittymän toteutumisen ajankohta (5.12. 1442 §)
 - pysäköinti: mittarein varustettujen paikkojen käyttö (1.11. 1299 §), vuoropysäköinti ja sen kokeilun aloittaminen ym. (18.1. 78 §, 26.4. 553, 554 §)
 - raitioliikenne: Mannerheimintien ja Aleksanterinkadun yhdysraide (1.8. 811 §)
 - Rakuunantie: kääntöpaikan rakentaminen eteläpäähän (20.12. 1528 §)
 - Santahamina-Isoaaren yksityisen tien muuttaminen maantien tai paikallisten luonteiseksi talvitieksi (30.8. 990 §)
 - Savonkadun jalankulkusillan piirustusten vahvistaminen (12.4. 491 §)
 - taksiliikenne: autoilijoiden virkapukusäännön osittainen muuttaminen (26.4. 572 §), taksan korottaminen (16.8. 921 §), taksikomitean 71 mietintö (25.10. 1245 §)
 - tieliikenneasetus: pysäköintia ja pysähtymistä koskevien sääntöjen muutosehdotus (29.3. 401 §)
 - Tuusulan moottoritien parantaminen Asesepäntien ja Käskynhaltijantien liittymien välillä (9.8. 900 §)
 - Uudenkaupungintien asuntojen suojaaminen Läntisen moottoritien liikennemelulta (13.9. 1050 §)
 - valtuustoaloitteet: Alppiharjun liikenneolojen kehittäminen (20.12. 1507 §), asematunnelin sulkeminen yön ajaksi (13.12. 1483 §), Caloniuksenkadun liikennejärjestelyt (20.12. 1505, 1506 §), jouk-

koliikenteen parantamistoimenpiteet (11.10. 1171 §), liikennevalojen asentaminen Nordenskiöldin aukiolle ja ns. Viiskulmaan (18.1. 85 §, 20.12. 1508 §)

- Vihdintien suunnittelu välille Rantarata-Ohikulkutie (22.2. 261 §).

Lisäksi lautakunta antoi lausuntoja mm. linja-autojen reittien ja aikataulujen muutoksista, pysäköintijärjestelyistä, liikennöimisajan laajentamisista, liikennelupien uudistamisista ja muutoksista sekä paikallisista nopeusrajoituksista.

Muille kaupungin elimille ym. annetuista lausunnoista mainittakoon:

- kiinteistölautakunnalle annettu elementtitalon pystyttämistä tilapäisesti Finlandia-talon pysäköintialueelle koskeva lausunto (27.9. 1116 §)
- yleisten töiden lautakunnalle Itä-Pasilan liikennesuunnitelmasta annettu lausunto (18.1. 52 §).

Lisäksi annettiin Helsingin Invalidien Yhdistys ry:n Yhdysneuvottelukunnalle Rautatien liikenneolosuhteita koskeva lausunto (11.10. 1184 §).

Liikennejaosto valmisteli toimintaohjeidensa ja lautakunnan johtosäännön mukaisesti lautakunnassa käsiteltäviä liikenneasioita sekä antoi kaupunginhallitukselle lausuntoja yksityisen linja-autoliikenteen aikatauluista ja pysäkkien sijoittamisista sekä tilausliikenteen taksoista.